

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ Н. М. Бобух
(підпис)

« ____ » _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	«Порівняльна лексикологія англійської та української мов»
освітня програма/ спеціалізація	035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
спеціальність	035 Філологія
галузь знань	03 Гуманітарні науки
ступінь вищої освіти	бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена й рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри української, іноземних мов та перекладу

Протокол засідання кафедри від 12 лютого 2021 р., № 7.

Укладач програми:

Сухачова Н. С., к. філол. н., доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми спеціальності
«Філологія» ступеня бакалавр

_____ Н. М. Бобух
(підпис)

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2 Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	13
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	15
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	16

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки – після вивчення навчальних дисциплін: – Історія англійської мови; – ОІМ: аналітичне читання та розмовний практикум.
Мова викладання – англійська/українська
Статус дисципліни – обов'язкова
Кількість кредитів за ЄКТС - 3
Курс/семестр вивчення – 3/5
Денна форма навчання:
Кількість годин: – загальна кількість: 6 семестр – 90
- лекції: 12
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 24
- самостійна робота: 54
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен
Заочна форма навчання:
Кількість годин: – загальна кількість: - 90
- лекції: - 4
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: -2
- самостійна робота: - 84
- вид підсумкового контролю: - екзамен

Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення зі специфічними властивостями лексичної системи англійської мови в порівнянні з лексичною системою української мови; удосконалення навичок володіння словниковим запасом англійської мови.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти студент
<ul style="list-style-type: none"> • вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (ПР01); • ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати (ПР02); • знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності (ПР10); • аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють (ПР12); • знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності (ПР16). 	<ul style="list-style-type: none"> • здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК05); • здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК06); • здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК09); • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК10); • здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК11); • здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні (СК02); • здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-устильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя (СК06); • усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами (СК09); • здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів (СК10).

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

ETYMOLOGY AND WORD-FORMATION

Тема 1. Lexicology as a branch of linguistics.

Contrastive Lexicology, its aims, types and methods of investigation. The Relation of Lexicology with other linguistic sciences. Characteristic of the word as a basic unit of the language. The main characteristics of native words. Classification of loan words according to the degree of assimilation. Translation loans. The main sources of translation loans. Criteria of borrowings. Etymological doublets.

Тема 2. Etymological characteristics of modern English and Ukrainian vocabularies.

Definition of etymology. Its fundamentals. Words of native origin and their characteristics. Assimilation of borrowings. Causes and ways of borrowings. Foreign elements in modern English: a) Celtic borrowings; b) Greek borrowings; c) Latin borrowings; d) Scandinavian borrowings; e) French borrowings; f) German borrowings; g) borrowings from other languages. Etymological doublets and international words in English and Ukrainian.

Тема 3. Word-formation in modern English and Ukrainian.

Morpheme and types of morphemes. Principles of morphemic analysis. Productive Means of Word-Formation: a) affixation; b) composition; c) semi-affixation; d) conversion; e) substantivation. Secondary means of word-formation: a) shortening; b) abbreviation; c) back-formation; d) blending (or telescoping); e) sound interchange ; f) change of stress; g) sound imitation, or onomatopoeia; h) reduplication.

Тема 4. Semasiology.

Semasiology. The meaning of the word. Meaning and context. Changes of the meaning of the word (extension, narrowing, elevation, degradation, metaphor, metonymy).

Тема 5. Vocabulary as a system.

Definition of homonyms, their sources and classification. Paronyms. Hyponymy. Synonyms and synonymic group. Their criteria, types and sources. Antonyms, morphological and semantic classification.

Тема 6. Free word-groups.

Definition of the term. Lexical and grammatical valency. Classifications of the word-groups. Meaning of the word-groups.

Interdependence of Meaning and Structure in the word-groups.
Motivation in the word-groups.

Модуль 2
PHRASEOLOGY.
STYLISTIC PECULIARITIES OF MODERN ENGLISH AND
UKRAINIAN.

Тема 7. Phraseology.

Phraseological units of modern English and Ukrainian, their essential features. Differences in Terminology. Classifications of phraseological units: a) semantic classification; b) contextual classification; c) structural classification; d) etymological classification. Synonymous phraseological units.

Тема 8. Stylistic peculiarities of the English and Ukrainian vocabularies.

Historical development of the English and Ukrainian vocabularies: archaisms/historisms. Neologisms. Stylistically neutral words. Literary-bookish words: a) terms b) barbarisms c) poetic words d) archaisms e) literary neologisms. Colloquial words: a) literary colloquial b) non-literary: jargonisms, professionalisms, vulgarisms.

Тема 9. Lexicography: its basis notions and functions.

Current views on Lexicography. Definition of the term. The origin and concepts of Lexicology and Lexicography: common features and differences. Some approaches to the problem. Aims and functions of Lexicography. Periods of Practical Lexicography.

..

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<i>Модуль 1. Etymology and word-formation</i>					
<p>Тема 1. Lexicology as a branch of linguistics.</p> <p>1. Contrastive Lexicology, its aims, types and methods of investigation.</p> <p>2. The relation of Lexicology with other Linguistic Sciences.</p> <p>3. Characteristic of the word as a Basic Unit of the Language.</p> <p>4. The main characteristics of native words.</p> <p>5. Classification of loan words according to the degree of assimilation.</p>	2	<p>Тема 1.</p> <p>Lexicology as a branch of linguistics.</p> <p>1. Contrastive Lexicology, its aims, types and methods of investigation.</p> <p>2. The relation of Lexicology with other Linguistic Sciences.</p> <p>3. Characteristic of the word as a Basic Unit of the Language.</p> <p>4. The main characteristics of native words.</p> <p>5. Classification of loan words according to the degree of assimilation.</p> <p>6. Translation loans. The main sources of translation loans.</p> <p>7. Criteria of borrowings.</p> <p>8. Etymological doublets</p>	2	<p>Підготувати доповіді на теми: «The Relation of Lexicology with Other Linguistic Sciences», «Etymological doublets».</p>	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
Тема 2. Etymological characteristics of modern English and Ukrainian vocabularies.		Тема 2. Etymological characteristics of modern English and Ukrainian vocabularies. 1. Definition of Etymology. Its Fundamentals. 2. Words of Native Origin and Their Characteristics. 3. Assimilation of Borrowings. 4. Causes and Ways of Borrowings. 5. Foreign Elements in Modern English: a) Celtic Borrowings; b) Greek Borrowings; c) Latin Borrowings; d) Scandinavian Borrowings; e) French Borrowings; f) German Borrowings; g) Borrowings from Other Languages. 6. Etymological Doublets and International Words.	2	Підготувати реферати (презентації) на теми: «Foreign Elements in Modern English», «Etymological Doublets and International Words».	6
Тема 3. Word-formation in modern English and Ukrainian 1. Morpheme and Types of Morphemes.	2	Тема 3. Word-formation in modern English and Ukrainian 1. Morpheme and Types of Morphemes.	4	Підготувати доповіді на теми: «Morphemic analysis and its basic units», «Conversion as a	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
2. Principles of Morphemic Analysis. 3. Productive Means of Word-Formation. 4. Secondary Means of Word-Formation.		2. Principles of Morphemic Analysis. 3. Productive Means of Word-Formation: a) Affixation; b) Composition; c) Semi-Affixation; d) Conversion; e) Substantivation. 4. Secondary Means of Word-Formation.		purely English way of word-formation», «Compounds and free word-groups in the English and Ukrainian languages».	
Тема 4. Semasiology 1. Semasiology. The meaning of the word. 2. Meaning and context. 3. Changes of the meaning of the word (extention, narrowing, elevation, degradation, metaphor, metonymy).	2	Тема 4. Semasiology 1. Semasiology. The meaning of the word. 2. Meaning and context. 3. Changes of the meaning of the word (extention, narrowing, elevation, degradation, metaphor, metonymy).	2	Підготувати доповіді на теми: «What is the difference between semasiology and semantics?», «Onomasiology and semasiology».	6
Тема 5. English vocabulary as a system 1. Homonyms, their sources and classification. Paronyms. 2. Hyponymy. Synonyms and synonymic group.	2	Тема 5. English vocabulary as a system 1. Definition of homonyms, their sources and classification. Paronyms. 2. Hyponymy. Synonyms and synonymic group. Their criteria,	2	Підготувати доповіді на теми: «The classification of the English vocabulary», «Morphological grouping», «Thematic and ideographic groups», «Terminological	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
3. Antonyms, morphological and semantic classification.		types and sources. 3. Antonyms, morphological and semantic classification.		systems», «Different types of non-semantic groupings».	
Тема 6. Free word-groups		Тема 6. Free word-groups 1. Definition of the Term. 2. Lexical and Grammatical Valency. 3. Classifications of the Word-Groups. 4. Meaning of the Word-Groups. Interdependence of Meaning and Structure in Word-Groups. 5. Motivation in Word-Groups.	2	Підготувати реферати (презентації) на теми: «Lexical syntagmatics. Free word-groups vs phraseological units», «Lexical and Grammatical Valency».	6
<i>Модуль 2. Phraseology. Stylistic Peculiarities of Modern English and Ukrainian.</i>					
Тема 7. Phraseology 1. Phraseological Units, Their Essential Features. Differences in Terminology. 2. Classifications of Phraseological Units. 3. Synonymous Phraseological Units.	2	Тема 7. Phraseology 1. Phraseological Units, Their Essential Features. Differences in Terminology. 2. Classifications of Phraseological Units: a) Semantic Classification; b) Contextual Classification; c) Structural Classification; d)	4	Підготувати реферати (презентації) на теми: «The role and significance of phraseology in linguistics», «The role of phraseology in learning English».	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		Etymological Classification. 3. Synonymous Phraseological Units.			
Тема 8. Stylistic peculiarities of the English and Ukrainian vocabularies 1. Historical development of the English and Ukrainian Vocabularies: Archaisms/Historisms. Neologisms. 2. Stylistically neutral words. 3. Literary-bookish words: a) terms b) barbarisms c) poetic words d) archaisms e) literary neologisms 4. Colloquial words: a) literary colloquial b) non-literary: jargonisms, professionalisms, vulgarisms.	2	Тема 8. Stylistic peculiarities of the English and Ukrainian vocabularies 1. Historical development of the English and Ukrainian Vocabularies: Archaisms/Historisms. Neologisms. 2. Stylistically neutral words. 3. Literary-bookish words: a) terms b) barbarisms c) poetic words d) archaisms e) literary neologisms 4. Colloquial words: a) literary colloquial b) non-literary: jargonisms, professionalisms, vulgarisms.	4	Підготувати реферати на теми: «Stylistic classification of the English vocabulary», «Literary-bookish words: a) terms b) barbarisms c) poetic words d) archaisms e) literary neologisms», «Colloquial words: a) literary colloquial b) non-literary: jargonisms, professionalisms, vulgarisms».	6
Тема 9. Lexicography: its basis notions and functions.		Тема 9. Lexicography: its basis notions and functions. 1. Current Views on Lexicography. Definition of the Term. 2. The Origin and Concepts of Lexicology and Lexicography: Common Features and Differences.	2	Підготувати доповідь на тему: «Main types of English dictionaries».	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		Some Approaches to the Problem. 3. Aims and Functions of Lexicography. 4. Periods of Practical Lexicography.			

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи						Кількість балів
	вдвідування занять	захист домашнього завдання	обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	завдання самостійної роботи	тестування	
<i>Модуль 1. Etymology and word-formation</i>							
Тема 1. Lexicology as a branch of linguistics	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5	4
Тема 2. Etymological characteristics of modern English and Ukrainian vocabularies	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5	4
Тема 3. Word-formation in modern English and Ukrainian	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5	4
Тема 4. Semasiology	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5	4
Тема 5. English vocabulary as a system	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5	4
Тема 6. Free word-groups	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5	4
Поточний контроль							10
<i>Модуль 2. Phraseology. Stylistic Peculiarities of Modern English and Ukrainian.</i>							
Тема 7. Phraseology	1	1	1	1	1	1	6
Тема 8. Stylistic peculiarities of the English vocabulary	1	1	1	1	1	1	6
Тема 9. Lexicography: its basis notions and functions	1	1	1	1	1	1	6
Поточний контроль							8

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи						Кількість балів
	відвідування занять	захист домашнього завдання	обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	завдання самостійної роботи	тестування	
Підсумковий контроль	Екзамен						40
Разом							100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка : Учебник для ин-тов и фак. ин. яз. – М. : Высшая школа, 1986. – 296 с.
2. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця : Нова книга, 2008. – 248 с.
3. Дерді Е. Т., Стахмич Ю. С. Порівняльна лексикологія української та англійської мов. Конспект лекцій / Е. Т. Дерді, Ю. С. Стахмич – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. – 124 с.
4. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 464 с.
5. Мостовой М. І. Лексикологія англійської мови : Підруч. Для ін-тів і фак. інозем. мов. – Х. : Основа, 1993. – 255 с.
6. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика / А. Г. Ніколенко. – Вінниця : Нова Книга, 2007. – 528 с.
7. Смирницкий А. И. Лексикология английского языка. – М. : Иностранная литература, 1956. – 250 с.
8. Шевченко Л. Ю., Різун В. В., Лисенко Ю. В. Сучасна українська мова / за ред. О. Д. Пономаріва. – К. : Либідь, 1993. – 336 с.
9. Antrushina Y. V. Contrastive Typology / Y. V. Antrushina. – Москва : Высшая школа, 1995. – 235 с.
10. Ginzburg N. A Course in Modern English Lexicology. – М. : Higher School Publ. House, 1966. – 275 p.

Додаткові

1. Аракин В. Д. Сравнительная типология английского и русского языков / В. Д. Аракин. – Ленинград, 1979. – 301 с.
2. Дорошенко С. І. Загальне мовознавство : навч. посіб. / С. І. Дорошенко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 288 с.
3. Заботкина В. И. Новая лексика современного английского языка : Учеб. пособие. – М. : Высшая школа, 1989. – 126 с.
4. Квеселевич Д. І. Практикум з лексикології сучасної англійської мови : Modern English Lexicology in Practice : Навч. пос. – Вінниця : Нова книга, 2001. – 127 с.
5. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства / М. П. Кочерган. – К. : Академія, 2002. – 368 с.
6. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. – Вінниця : Нова Книга, 2007. – 380 с.
7. Смирницкий А. И. Лексикология английского языка / А. И. Смирницкий. – М. : Изд-во литературы на иностранных языках, 1956. – 259 с.
8. Сусов И. П. Введение в языкознание: учеб. для студентов лингвистических и филологических специальностей / И. П. Сусов. – М. : АСТ : Восток – Запад, 2007. – 379 с.
9. Харитончик З. А. Лексикология английского языка : учебное пособие для

студентов ин-тов и фак-тов иностр. языков / З. А. Харитончик. – Минск : Вышэйшая школа, 1992. – 229 с.

10. Chambers's Etymological Dictionary of the English Language. – L. : Elibron Classics Replica Edition, 2005. – 611 p.

11. Cruse D. A. Lexical Semantics / D. A. Cruse. – Cambridge : Cambridge University Press, 1995. – 310 p.

12. Jackendoff R. S. Foundations of Language : Brain, Meaning, Grammar, Evolution / R. Jackendoff. – Oxford : Oxford University Press, 2002. – 477 p.

13. Jackson, H., Ze Amvela E. Words, Meaning and Vocabulary. An Introduction to Modern English Lexicology. Second ed. – London : Continuum, 2007. – 248 p.

Довідкові

1. Лингвистический энциклопедический словарь / гл. ред. В. Н. Ярцева. – М. : Сов. энциклопедия, 1990. – 685 с.

2. Chambers's Etymological Dictionary of the English Language. – L. : Elibron Classics Replica Edition, 2005. – 611 p.

3. Collins English Dictionary. – 6-th ed. – Glasgow : HarperCollins Publishers, 2003. – 1791 p.

4. Collins Essential English Dictionary. – 6-th ed. – Glasgow : Harper Collins Publishers, 2006. – 1888 p.

5. Longman Dictionary of Contemporary English : with New Words Supplement. – Barcelona: Pearson Edition Limited, 2001. – 1691 p.

6. New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language. – Danbury : Lexicon Publications Inc., 1993. – 1248 p.

7. Oxford Dictionary of English Etymology / ed. by C. T. Onions. – Oxford : Clarendon Press, 1998. – 1024 p.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє.

3. Дистанційний курс «Порівняльна лексикологія англійської та української мов», який розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).